

Hof van Beroep te Brussel
33^e kamer
- Rolnr. 2023/PGB/003961

BEROEPSCONCLUSIE.

Voor : **Mevrouw Diana GAYANOVICH** (Rijksreg.nr. 82.05.15-584.44), geboren te Pernik in Bulgarije op 15 mei 1982, wonende te 3111 Rotselaar, Aarschotsesteenweg 82 bus 0002,

Verzoekster, moeder van de minderjarige Ethan,
verder te noemen coneluante,

Raadsvrouw: Mter. Veerle Monard, advocate te 3000 Leuven, Vismarkt 8,

Tegen : 1. **De Procureur-generaal bij het Hof van Beroep te Brussel**, met zetel te 1000 Brussel, Poelaertplein, Justitiepaleis,

Inzake: **Ethan GAYANOVICH**, geboren te Leuven op 20 december 2012, wonend te 3111 Rotselaar, Aarschotsesteenweg 82 bus 0002,

De minderjarige,

Raadsvrouw: Mter. Kristel Jansens, advocate bij Clavis Advocaten te 3000 Leuven, Jodenstraat 2 bus 0001,

In aanwezigheid van :

De heer Nico CROMBEZ (Rijksregisternr. 77.04.09-307.01), geboren te Leuven op 9 april 1977, wonende te 3000 Leuven, Ravenstraat 50 bus 0001,

Vader van de minderjarige Ethan,

I. DE RELEVANTE FEITEN EN PROCEDUREVOORGAANDEN.

1. Coneluante tekende op 24 oktober jl. hoger beroep aan tegen de beschikking op 29 september 2023 uitgesproken door kamer J2 van de Jeugdrechtbank te Leuven inzake haar zoon:

- **Ethan GAYANOVICH**, geboren te Leuven op 20 december 2012.

De Jeugdrechtter stelde Ethan onder toezicht van de sociale dienst jeugdrechtbank ‘*vanaf 17 september 2023 voor de resterende periode van één jaar (vanaf 8 maart 2023)*’.

Deze beslissing wordt gemotiveerd als volgt:

“ In afwachting van het adviesgesprek van Vleugel K wordt Ethan onder toezicht gesteld van de sociale dienst jeugdrechtbank. De diagnostiek bij OOOC Ter Heide is afgerekend op 17 september 2023.”

Het beroep staat voor behandeling voor de 33^e kamer van het Hof van Beroep te Brussel op de zitting van donderdag 30 november eerstkomend om 9.00 uur.

2. In augustus 2022 werd aan VOS-dossier geopend na bezorgdheid van het CLB over een langdurige schoolse afwezigheid van Ethan.

Ethan kampte, ten gevolge van diverse pestervaringen, geruime tijd met schoolangst.

Op 28 oktober 2021 werd Ethan op de Damiaanschool in Tremelo slachtoffer van een steekincident, wellicht met een potlood, waarbij hij een snee naast zijn dikke teen opliep. Voor coneluante, die zich reeds maandenlang door de schooldirectie niet gehoord voelde inzake de pesterijen waarvan Ethan melding maakt en de groeiende angsten in hoofde van haar zoon, was dit de druppel die de emmer deed overlopen.

Coneluante is steeds voorstander geweest van een begeleid traject waarbij Ethan, begeleid door zijn psychologe, mevrouw Veerle BERNAERT, opnieuw een schoolstart kon maken in een wellicht jongere klasgroep, in afwachting van zijn opname voor dagtherapie op de afdeling Kinderpsychiatrie in het UZ Gasthuisberg, waar hij op de wachtlijst staat.

Sedert januari 2023 gaat Ethan naar school in WINDEKIND, waar hij zich goed voelt. Ook beide ouders ervaren een constructieve samenwerking met de school.

3. Niettemin besliste de Jeugdrechtbank te Leuven bij vonnis uitgesproken op 8 maart 2023 als volgt:

“ De jeugdrechtbank stelt de minderjarige (...) onder toezicht van de Sociale Dienst Jeugdrechtbank, en dit vanaf heden (3 maart 2023) in afwachting van een residentiële opname in het OOOC Ter Heide.”

Toen Ethan kennis kreeg van deze beslissing en vernam dat hij mogelijk een hele tijd niet meer thuis zou kunnen verblijven escaleerden zijn onrust en angsten. Ethan was mentaal en emotioneel gebroken, wat zich ook manifesteerde in tal van fysieke klachten. Hij at en sliep nauwelijks nog en glimlachte niet meer. Coneluante herkende haar zoon niet meer.

Zij zag zich meermaals genoodzaakt met Ethan naar Spoed te gaan, waarna hij intensief werd opgevolgd door de pediater en kinderpsychiater.

4. Coneluante tekende beroep aan tegen voormeld vonnis, waarna het Hof van Beroep bij arrest van 25 mei 2023 oordeelde als volgt:

“ Vertrouwt de minderjarige vanaf 17 mei 2023 toe aan OOOC Ter Heide (...), functie diagnostiek, voor een termijn van drie maanden, met tussenkomst van de subsidiërende overheid in de kosten.”

Bij beschikking van 14 augustus werd deze termijn door de Jeugdrechter te Leuven met één maand verlengd, aldus **tot 17 september 2023**.

Op 29 september jl. werd de beschikking uitgesproken waartegen huidig beroep.

II. DE MIDDELEN.

A. De laattijdigheid van de beschikking van 29 september 2023.

5. De Jeugdrechter stelde Ethan onder toezicht van de sociale dienst jeugdrechtbank ‘*vanaf 17 september 2023 voor de resterende periode van één jaar (vanaf 8 maart 2023)*’ en dit bij beschikking van 29 september 2023.

De vorige maatregel had een geldingsduur van drie maanden, vanaf 17 mei 2023, en werd bij beschikking van 14 augustus jl. met één maand verlengd.

Op 17 september 2023 was de maatregel aldus afgelopen.

6. Wanneer de termijn is verstrekken, houdt de maatregel op te bestaan.

De maatregel kan niet retro-actief worden verlengd, ook al vindt de Jeugdrechter dit in het belang van de minderjarige. Het belang van de minderjarige bestaat er evenzeer in dat hij rechtszekerheid heeft. (Gent 24 februari 2003, RAGB 2003, afl. 16, 920, noot DECOCK, G.)

Inzake jeugdbescherming ‘primeert de rechtszekerheid op de afdwingbare hulp’.

B. Ten gronde: geen verontrusting.

7. Er is sprake van verontrusting wanneer:

- de ontwikkelingskansen van een minderjarige bedreigd worden (de provisie-, protectie- of participatierechten van de minderjarige worden geschonden);
- de (psychische, fysieke of seksuele) integriteit van een minderjarige of van één of meer gezinsleden worden aangetast.

8. Het is en blijft echter aan de Jeugdrechter in eerste aanleg of in beroep om, op het ogenblik van de beoordeling, na te gaan of er in casu sprake is van een verontrustende opvoedingssituatie die een ingrijpende tussenkomst noodzakelijk maakt.

Concluante betwist dit, temeer inmiddels een oplossing op maat en in het belang van Ethan werd uitgewerkt.

9. De diagnostiek bij OOOC Ter Heide werd afgerond op 17 september 2023. Het advies van Ter Heide luidt als volgt:

“ Al voor het traject bij ons OOOC is gestart, stond Ethan aangemeld op de wachtlijst van Vleugel K voor een residentieel observatie-traject van acht weken. Dit zal aanvangen kort nadat Ter Heide afrondt. Vanuit ons onderzoek kunnen we alleen maar bekraftigen dat men deze volgende stap zet. Het lijkt ons zinvol om de

kindfactoren die bij Ethan spelen scherper in kaart te brengen (o.a. het vermoeden van ADHD, de impact van de pestproblematiek uit het verleden, ...), rekening houdende met de bevindingen betreffende de context en de moeder-kind relatie die tijdens ons onderzoek aan bod kwamen.

Psychologe Veerle Bernaert, die het gezin al volgt sinds oktober 2022 en fungeert als vertrouwenspersoon van moeder en Ethan, blijft hen beiden volgen. Wanneer er een diagnose ADHD gesteld zou worden, zal zij mee zoeken naar gespecialiseerde hulpverlening.

Wij (en ook moeder en vader) vinden het belangrijk om expliciet te vermelden dat we geen indicaties zien om Ethan uit huis te laten plaatsen, dat zou absoluut nefast zijn voor Ethan.

Daarnaast adviseren we een individueel therapeutisch traject voor Diana. In gesprek geeft ze aan hier zelf vragende partij voor te zijn. Ze leeft voor haar kinderen en is al jaren bezig om te strijden in hun belang. Er lijkt nog weinig eigen identiteit over te blijven. (...)

Tot slot stellen we in ons onderzoek vast dat de samenwerkingsrelatie met de huidige school goed loopt. Er vinden maandelijkse overlegmomenten plaats met de klasleerkracht, orthopedagoge en de ouders. Het CLB sluit soms aan. Het lijkt ons zinvol om dit aan te houden en we bekrachtigen de transparante manier van werken van de school en het CLB.”

10. Inmiddels ligt ook het verslag van het UPC U.Z. Leuven, Vleugel K dd. 24 november jl. voor na de opname ter observatie van Ethan in Huis 5 van 14 augustus tot 6 oktober jl., op initiatief van coneluante.

Het verslag weerhoudt een posttraumatische stressstoornis met angstige gehechtheid en een lichte verstandelijke beperking.

De PTSS in hoofde van Ethan wordt gekaderd als volgt:

“In gesprek met Ethan valt op dat hij bang is voor herhaling van wat is gebeurd op zijn vorige scholen. Tevens uit hij zich angstig over de betrokkenheid van de jeugdrechtbank en ook ruimer komen we herhaaldelijk in voeling met verschillende angsten.”

Vleugel K adviseert een behandelopname voor Ethan in Huis 1, waarvoor Ethan inmiddels ook is aangemeld.

11. Bij de opening van het VOS-dossier waren er bezorgdheden aangaande de langdurige schoolse afwezigheid van Ethan en de impact daarvan op zijn ontwikkelingskansen.

Op heden kan niet ernstig worden voorgehouden dat zulke bezorgdheden er nog steeds zouden zijn.

De actuele situatie is immers als volgt:

- Ethan staat, na een kortverblijf voor observatie op Vleugel K, op de wachtlijst voor een behandelopname in Huis 1,

- Ethan gaat naar school in Windekind, waar hij zich goed voelt en beide ouders een constructieve relatie hebben met de school en het CLB,
- Ethan wordt begeleid door psycholoog Veerle Bernaert,
- Ethan staat aangemeld bij CKG De Schommel voor thuisbegeleiding,
- Concluante zocht voor zichzelf ondersteuning bij het Mobiel CrisisTeam na doorverwijzing door het UPC K.U.Leuven.

Alle voorgaande hulpverlening werd aangezocht op initiatief van concluante zelf, in samenspraak met de vader van Ethan en in overleg met psycholoog Veerle Bernaert.

Het is steeds de enige betrachting van concluante geweest dat Ethan de hulp zou krijgen die hij nodig heeft.

Er is op heden geen sprake van verontrusting.

12. Het opleggen van een jeugdmaatregel en in het bijzonder het opleggen van toezicht door de Sociale Dienst van de Jeugdrechtbank is in casu bovendien louter contraproductief, zowel ten aanzien van Ethan, als ten aanzien van concluante.

Van bij aanvang kwam concluante, die benaderd werd als de oorzaak van de problemen van Ethan en op geen enkel ogenblik als gelijkwaardige gesprekspartner met een waardevolle visie op de noden en problematiek van haar zoon, immers in aanvaring met de Sociale dienst. Ondanks medische vaststellingen en attesteren van de begeleidende psycholoog werd de schoolangst van Ethan niet ernstig genomen en werd louter gefocust op een terugkeer naar school, zonder aandacht voor de onderliggende problematiek die aanwezig was. Het maakte dat concluante elk vertrouwen in de consulente verloor en zich vaak bedrogen voelde, omdat informatie niet gedeeld werd, afspraken niet nageleefd...

OOOC Ter Heide stelt het in hun verslag als volgt:

"Ook beschreven we reeds bij de aanmelding hoe moeder zich aanvankelijk terughoudend en defensief opstelde naar de opgelegde betrokkenheid van Ter Heide toe. Toch zijn we door een authentieke hulpverleningsrelatie gekomen tot een constructieve samenwerking. We hebben mogen ervaren dat authenticiteit en transparantie de weg openst voor toekomstperspectieven. Moeder gaf aan dat ze wel wil samenwerking met hulpverlening en dat het voor haar belangrijk is om hierin zelf te mogen kiezen met welke hulpverleners ze al dan niet aan de slag gaat. Moeder wil immers erkend worden als moeder van Ethan, als degene die weet wat goed is voor haar kind. In de zorg voor haar kind voelt ze zich immers competent. We observeren dit ook in de manier waarop ze interageert met zowel Ethan als Kobe.

In de manier waarop moeder de strijd aangaat tegen het systeem dat haar overstijgt, moet er enorm veel tijd en energie geïnvesteerd geweest zijn. De ongelijkwaardigheid in de relatie tussen hulpverlening en moeder werkt voor haar enorm beperkend en objectiverend. Ze wil -los van haar verlede - gezien worden als een moeder die het beste wil voor haar kinderen. Moeder bespreekt hoe ze gruw van de afstandelijheid van woorden als 'context' en 'cliënt'. Ze wil aanzien worden als een subject in de hulpverlening; immers, het gaat niet zomaar over 'context' en 'cliënt', maar wel

respectievelijk over haar gezin en haar kind. Ter illustratie van de manier waarop moeder haar persoonlijk groeiproces heeft ervaren, vertelt ze over hoe ze in het verleden maar al te gemakkelijk klachtenbrieven schreef naar allerlei instanties, terwijl ze aan het einde van het traject met Ter Heide ertoe gekomen is om een brief van dankbaarheid te schrijven.

Conclusie: Moeder lijkt zowel in haar nood aan autonomie, competentie en verbondenheid onvoldoende gezien te worden. We kunnen de defensieve houding van daaruit deels kaderen. Door in te zetten op de drie universele noden bij moeder, komen we tot een constructieve samenwerking. De perspectiefwissel van een vrouw die vooral boosheid uit naar een vrouw die wenst gezien te worden in wie ze als mens is, brengt een kentering teweeg in de hulpverleningsrelatie. Moeder wil gezien worden als volwaardige partner in de verstandhouding.

Ethan is een jongen die op sociaal-emotioneel en op cognitief vlak een andere ontwikkeling kent dan zijn leeftijdsgenoten. Dit maakt dat er op schools vaak gezocht moet worden naar een passende school en klasgroep. Negatieve schoolervaringen hebben zowel bij Ethan als moeder weerstand en wantrouwen ten opzichte van scholen opgewekt. Vanuit deze 'bodem' ontstond er na de potloodsteek een grote angst bij zowel Ethan als moeder, die tot het schoolverzuim heeft geleid. Vanuit de mogelijkheden van moeder heeft zij het maximale gedaan om haar zoon van thuis uit te stimuleren op schools en sociaal-emotioneel vlak. Het is onmogelijk om te bepalen hoe Ethan zou functioneren mocht hij naar school zijn blijven gaan. We vernemen dat het schoollopen in Windekind vlot verloopt en er wordt gewerkt op zijn niveau en op maat. Daarnaast leren we Ethan kennen als een jongen die gehecht is aan zijn moeder, we observeren meestal mooie en warme interacties. Daarnaast kunnen we met moeder spreken over haar wantrouwen en boosheid en het negatieve effect op Ethan. Moeder stimuleert zijn exploratie en daagt hem uit, doch dit is niet evident gezien zijn ontwikkeling en de negatieve ervaringen die beiden meemaakten met scholen en hulpverlening.”

13. Inmiddels werd Ethan gediagnosticeerd met een PTSS, diagnose met een rechtstreeks verband met de pestervaringen op school én de beslissing tot residentiële opname van Ethan in september 2022.

Intussen moet worden vastgesteld dat concluante van bij aanvang het belang en de noden van Ethan vooropstelde, steeds op zoek ging naar de gepaste professionele hulp voor Ethan en deed wat ze als moeder moest doen: haar kind beschermen.

Concluante werd noch in haar bezorgdheden, noch in haar inspanningen gesteund of zelfs maar erkend door de Sociale dienst. Alle initiatieven die werden genomen in het belang van Ethan werden genomen door conculante, die meermalen beroep moest aantekenen omdat beslissingen die geadviseerd en genomen werden niet in het belang van haar zoon waren en om de stappen te mogen/kunnen zetten die nodig waren.

Een verdere ondertoezichtstelling door de Sociale dienst is dan ook allerminst aangewezen.

OM DEZE REDENEN,
onder alle voorbehoud en zonder enige nadelige erkenning,

BEHAGE HET HET HOF,

Het hoger beroep van concluante ontvankelijk te verklaren en gegrond,

In hoofdorde:

vast te stellen dat de retroactieve verlenging van de maatregel lopend tot 17 september 2023 bij beschikking van 27 september 2023 niet rechtsgeldig is;

In ondergeschikte orde:

voor recht te zeggen dat er geen sprake is van een verontrusting die het opleggen van een jeugdmaatregel noodzakelijk maakt, het dossier dienvolgens af te sluiten;

Over de kosten te oordelen als naar recht;

EN U ZAL RECHT SPREKEN,

Leuven, 29 november 2023,

Voor concluante,
haar raadsvrouw,

Veerle Monard.